

2025-02-21 Nr. NV-304

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-25-82(2) TAIS-24-20845(4)	DĖL IŠMOKŲ VAIKAMS ĮSTATYMO NR. I-621 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1912		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2024-12-30	<i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i>	☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2025-02-18	☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narys G.Paluckas siūlo (*buvo siūlomas įsigaliojimas – 2023-01-01*) padidinti vienkartinės išmokos vaikui dydį nuo 11 iki 20 bazinės socialinės išmokos (BSI) dydžio.

Įstatyme numatyta, kad kiekvienam gimusiam vaikui, įvaikintam vaikui (neatsižvelgiant į tai, ar jam gimus vienkartinė išmoka vaikui jau buvo išmokėta), vaikui, kuriam globa nustatyta šeimoje / šeimynoje, iki jam sukaks 1,5 metų (jei išmoka nebuvo išmokėta vaikui gimus ar pirmą kartą nustačius globą), skiriama 11 BSI dydžio vienkartinė išmoka vaikui.

Seimo nario nuomone, pastaruosius metus stebimi neigiami demografiniai pokyčiai, todėl dabartinė demografinė politika reikalauja pokyčių, o esami įstatymai, kuriais formuojama pagalba šeimoms – peržiūros, kad atitiktų šiandienos realybę. BSI dydis 2015-2019 m. nesikeitė, o 2020-2022 m. kito nežymiai. Įstatyme numatytas 11 BSI vienkartinės išmokos vaikui dydis buvo nustatytas 2008 m. ir iki šiol nesikeitė. Vienkartinė išmoka vaikui 2015-2019 m. siekė 418 eurų, 2020 m. – 429 eurai, 2021 m. – 440 eurų, 2022 m. – 506 eurai.

Preliminariais duomenimis, 2024 m. vienkartinės išmokos vaikui gavo apie 19,3 tūkst. gavėjų, šioms išmokoms mokėti skirta 11,5 mln. eurų.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės išvados projekte siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projekto siekiui – padidinti vienkartinės išmokos vaikui dydį, tačiau pasiūlyti Seimui Įstatymo projektą tobulinti:

- Įstatymo projektu pasiūlyta padidinti vienkartinės išmokos vaikui dydį nuo 11 iki 20 BSI, kad, kaip nurodyta aiškinamajame rašte, ši išmoka siektų 920 eurų (*Įstatymo projektas teiktas 2022 m. pabaigoje (kai BSI buvo 46 eurai), numatytas įsigaliojimas – 2023-01-01*). Kadangi 2023 m. BSI dydis buvo 49 eurai, padidintos vienkartinės išmokos vaikui dydis nuo 2023-01-01 būtų siekęs 980 eurų, o nuo 2025-01-01 (*2025 m. BSI – 70 eurų*) – 1 400 eurų.

Vienkartinėi išmokai vaikui mokėti 2025 m. numatyta 14,6 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų, t. y. 3,5 mln. eurų daugiau, nei 2023 m. Kadangi BSI nuo 2023 m. iki 2025 m. padidėjo nuo 49 iki 70 eurų (t. y. 43 proc.), vienkartinės išmokos vaikui dydis minėtu laikotarpiu išaugo nuo 539 iki 770 eurų, t. y. padidėjo 231 euru (43 proc.), taip atliepiant Įstatymo projekto siekį – padidinti vienkartinę išmoką vaikui.

Įvertinus nemažą BSI dydžio ir atitinkamai vienkartinės išmokos vaikui dydžio augimą, siūlytina padidinti vienkartinės išmokos vaikui dydį ne iki 20 BSI (1400 eurų), kaip numatyta Įstatymo projekte, bet iki 14 BSI dydžių (t.y. nuo 770 eurų iki 980 eurų).

Pritarus šiam Vyriausybės pasiūlymui kasmet iš valstybės biudžeto papildomai reikėtų skirti 4,2 mln. eurų, o pritarus Įstatymo projektui – 12,5 mln. eurų. Didesnio dydžio vienkartinę išmoką vaikui kasmet gautų apie 19,8 tūkst. vaikų.

- Siūlomam teisiniam reguliavimui įgyvendinti reikalingos papildomos valstybės biudžeto lėšos, kurios Lietuvos Respublikos 2025-2027 m. biudžeto patvirtinimo įstatyme nenumatytos. Todėl siūlytina nustatyti, kad priimtas įstatymas įsigalioja 2026-01-01, ir Seime Įstatymo projektą svarstyti kartu su Lietuvos Respublikos 2026–2028 m. biudžeto patvirtinimo įstatymo projektu.

Projekte formuluojama Vyriausybės pozicija iš esmės laikytina aiškia ir argumentuota.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas be pastabų suderintas su Finansų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, patikslintas pagal Teisingumo ministerijos redakcinio pobūdžio pastabas.

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2025-02-12 išvadoje Nr. NV-251 pateiktas pastabas.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Daiva Buivydaitė-Garbštienė

Socialinės politikos grupė, vyresnioji patarėja